

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Lingva Avrea Christianorvm

Ruben, Leonhard

Padibornae, 1606

Qvando Tacendvm Avt Silendvm.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56433)

cax est ad loquendum. Et vers. 6. Est tacens non habens sensum loquela: & est tacens sciens tempus aptum. Et v. 7. Homo sapiens tacebit usq; ad tempus: lasciuus autem & imprudens non seruabunt tempus. Quàm verò pulchrum sit, verba suo tempore promere, docet Salomon, cùm verba bona malis aut pomis aureis comparat, & tempus lectis argenteis in quibus reponuntur, dicens. Prou. 25. II. Mala aurea in lectis argenteis, qui loquitur verbum in tempore suo. Ex his omnibus facilè colligimus quàm sit necessarium intelligere, quando nobis tacendum sit. Quòd nunc examinabimus.

QUANDO TACENDVM

AUT SILENDVM.

CAPVT XLII.

Primò tacendum in rebus aduersis, quòd probatur exemplo filiorum Israël, Dauidis, & Abbatis Pambonis.

Primò, in rebus aduersis tacendum esse, & cum patientia
 In rebus aduersis.
 silencio.

Filij
Iraël.

silentium, potest colligi ex ijs quæ de paupere diximus superiùs cap. 37. num. 1. Hic sufficiat, quatuor exempla in mediù adducere, quorum primum est filiorum Israël. Hi enim in summa rerum aduersitate constituti ad silentium vt ad sacram ancoram confugere debebant, cùm antrorsum, viderunt mare rubrum sibi transeundum esse, vbi nullum subsidium nauium conspiciebant: retrorsum verò Pharaonem & Aegyptiorum exercitum, cum curribus & equis eos ferociter insequentes. Tunc demum Moyse ad illos Exodi 44. 14. *Dominus pugnabit pro vobis, & vos tacebitis.*

David

Secundò, id videre est in rege Dauide, quid, is licet se verbis & armis vindicare potuisset, egerit, cùm peccator aduersus eum confisteret, id scilicet, quòd ipse de se testatur. Psalm. 38. 2. *Dixi: custo-*

diam

diam vias meas, ut non delinquam in lingua mea. Posui ori meo custodiam, cum consisteret peccator aduersum me, obmutui, & humiliatus sum, & silui à bonis: & dolor meus renouatus est. Quid ergò? vers. 4. Concaluit cor meum intra me, & in meditatione mea non exardescet ignis. Illi siquidem qui ad illud perfectionis genus deuenerunt, ad meditandum & ignem diuini amoris concipiendum sunt aptissimi. Eiusdem Dauidis lingua adhæsit faucibus eius, cum illum Psalm. 21. 16. multi petulantes vituli circumdederunt. Ex dicto quoq; Psalmo 38. D. Benedictus cap. 6. regulæ suos discipulos docuit esse silentij & taciturnitatis obseruantissimos.

Tertiò, hoc loco Scripturæ sacræ maximè se exercuit Pambo

Pambo
Abbas

Abbas, cum etiam ipse discere prius quam loqui proposuisset, ad illum qui trigesimū octauum Psal-

mum sibi legere cœperat, dixit. *Custodiam vias meas, ut non delinquam in lingua mea*: Sat est, inquit, reliqua audiam, cum istud opere implevero. Multo deinde tempore post reuersus, cum interrogaretur, cur tantum ad magistrum redire distulisset? nondum se illud quod didicerat perfecisse dixit, & Apostolicum esse præceptum: estote factores verbi, & non auditores tantum, & ut est Hist. tripar. libr. 8. capit. 1. Idem Theophilo Episcopo se aliquando adeunti, & aliquo sermone ab ipso spiritualiter refici petenti, respondit: si taciturnitate sua non reficiebatur, nec sermonibus eum refici posse. Hinc quidem die vitæ suæ iam supremo audacter affirmavit, ex quo eremum incolere cepisset nullum se vnquam protulisse verbû quod prolatû nollet. Perfecit ergò quod initio promiserat: Dixi, custodiam

vias meas vt nō delinquam in lingua mea. Quā igitur lætus, quam securus hinc discedebat, quē nullius propè culpæ conscium taciturnitas ipsa fecerat.

CAPVT XLIII.

Tacendum cūm angeli aut sancti nobiscum loquuntur, & cūm est sermo de iudicijs & permissionibus diuinis.

Secundò, tacendum est cūm angeli aut sancti nobiscum loquuntur, quòd maximè seruandū erit cūm eorum facta leguntur aut audiuntur. Hinc Danielis 10. 15. de angelo sibi mirabili specie. vers. 5. appa-
 rente, inquit. *Cumq; loqueretur mihi huiusmodi verbis, deiectum meum in terram & tacui.*

Cūm angeli aut sancti nobiscum loquuntur.

Tertiò, cūm est sermo de iudicijs & permissionibus diuinis, ne eū in illis arguamus. Quòd quia fecit Iob sic de se, c. 39. 37. loquitur. *Qui leuiter locutus sum, respondere quid possum? manus meā ponam super os meū, Ver. 35. Unū locutus sum, quòd*

Manū
super
os po-
nere,
quid?

utinam non dixissem; & alterum qui-
bus ultra non addam. Nota ma-
num super os ponere, signum ta-
curnitatis est, in cuius rei signifi-
cationem Clemens Alexandrinus
lib. 5. Stromatum scribit Anachar-
sim Schitam dormientem sinistra
manu secretiora corporis loca te-
xiffe: os autem dextera manu; quo
ostenderet oportere quidem v-
tramq; partem continere, sed ma-
ius esse linguam continere quàm
voluptatem. Vnde & D. Iob ada-
micos suos principes, cap. 21. 5. in-
quit, *Attendite me, & obstupescite;*
& superponite digitum ori vestro,
quòd eos fecisse dicit cap. 29. 8. *V-
debant me iuvenes, & abscondeban-
tur: & senes assurgentes stabant. Prin-
cipes cessabant loqui & digitum super-
ponebant ori suo.* Sed Apostata con-
trarium facit, qui non imponit ori
suo silentium per digitum: sed ut
est Prou. 6. 13. digito loquitur, In

omnibus

omnibus porrò templis Aegyptio-
rum teste Ioanne Pierio in Hiero-
glyphicis lib. 36. vbi colebatur Isis
& Serapis, simulachrum erat digi-
gito labris impresso; ostendens de-
dijs immortalibus silentium habē-
dum. In quos etiam ne licentiosi-
simus in loquendo, à Platone mo-
nemur. Sic & sigillum in annulis
indicabat rerum agendarum silen-
tium. Vnde Alexander Macedo,
vt ibidem refert Pierius, cū ma-
tris epistolam calumnijs & accusa-
tione plenam aduersus Antipatrū
continebat, vna cum Hiphestione
vti solebat legisset, detractū digito
senatorium annulum ori illius im-
pressit, silentij monumentum. Hoc
pacto innuens vt arcana contine-
ret. Exemplum cū in signis de
amico fiducia, tūm etiam huma-
nitatis egregiè, qui calumnias la-
tius spargi noluerit, licet inuisum
haberet Antipatrum.

*In
deos
ne licē
tiosi si-
mus in
loquē-
do.*

CAPVT XLIIII.

Diebus festis & maximè sancto Aduentus tempore magis taciturnitati studendum esse.

Diebus festis magis tacendum.

Quartum tempus est, cùm festi dies aguntur, & lex diuina audienda est; quòd probauimus superius cap. 36. num. 1. ex auctoritate D. Hieronymi, quòd idem probatur ex 2. Esd. 8. 11. vbi dicitur. *Leuita autem silentium faciebant in omni populo, dicentes: Tacete, quia dies sanctus est.* Quòd licet omnibus Christianis, maximè tamen religiosis notandum erit, vti & sequentia.

Diebus quibus præparamur ad maiores solemnitates.

Quintum est, cùm ij dies aguntur, quibus nos ad maiores solemnitates præparare debemus, vt tempore sanctæ quadragesimæ & Aduentus Domini, tam ad Resurrectionem Dominicam, quàm Natiuitatem magis piè celebrandam. Ad Resurrectionis enim Domini

cæ commemorationem silentium plurimum conducere docet Zacharias his verbis capit. 2. 13. *Sileat omnis caro à facie Domini quia consurrexit de habitaculo sancto suo.* De tempore verò sacri Aduentus est, quòd tum fuit tempus pacis, & Psalm. 75. 3. *In pace factus est locus eius.* In silentio autem pacem consistere docuimus capit. 25. num. 1. Clariùs verò hac de re dicitur, Sap. 18. 14. *Cùm enim quietum silentium contineret omnia & nox in suo cursu medium iter haberet, Omnipotens sermo tuus de cælo à regalibus sedibus profiliuit.* Similes sunt & illi dies festi, istis diebus quibus Deus præparauit hostiam suam, in sacrosancto missæ sacrificio; per quam sanctificat eos quos sua sanctissima uocatione dignatus est, uti dicit per Sophoniam Prophetam, Soph. 1. 7. *Silete à facie Domini, quia inx-ta est dies Domini, quia preparauit*

Dominus hostiam, sanctificavit vocatos suos. De qua excellentissima & acceptissima hostia est id Psal. 39. 7. Heb. 10. 5. 9. Hostiam & oblationem noluit, scilicet taurorum, hircorum, vitulorum, ut apud Iudæos erant in usu, corpus autem aptasti mihi. Tunc dixi: Ecce venio, ut faciam Deus voluntatem tuam. In qua voluntate sanctificati sumus, per oblationem corporis Iesu Christi.

CAPVT XLV.

Silendum etiam cum multa dicuntur que scire videmur, cum tempora mala, & cum audimus blasphemias.

Sextum tempus est, cum multa dicuntur quæ etiam scire videmur. Quam doctrinam tradit Ecclesiasticus, Eccli. 32. 12. *In multis esto quasi inscius & audi tacens, simul & quærens.* Contra eos qui iactantiæ causa & ut scioli videantur multa effutiunt non habita ratione loci, temporis, & personarum, qui-

buscum

buscum sermonem miscent. Vnde statim subiicit Ecclesiast. ibidem vers. 13. *In medio magnatorum ne presumas, & ubi sunt senes non multum loquaris.* Rationem dat Salomon, Eccli. cap. 9. 17. *Verba sapientium audiuntur in silentio, plus quam clamor principis inter stultos.* Huius rei exemplum habemus in Christo Domino, Luc. 2. 46. *Post triduum innecerunt illum in templo sedentem in medio doctorum, & audientem illos & interrogantem.*

Septimum est, quando tempora sunt mala & vigeant multa scelera; qua de re sic loquitur Amos 5. 11. 12. 13. *Idcirco pro eo quod diripiebatis pauperem, & pradam electam tollebatis ab eo, domos quadrolapide edificabitis, & non habitabitis in eis: vineas plantabitis amantissimas, & non bibetis vinum earum.* Quia cognoui multa scelera vestra, & fortia peccata vestra, hostes iusti acci-

Quando
tempora
sunt
mala.

*pientes minus & pauperes deprimen-
tes in porta, ideo prudens in tempore
illo tacebit, quia tempus malum est.*

*Cum
dicun-
tur
blas-
phemiae.*

Octauum tempus est, cum au-
diuntur blasphemiae, cuius rei ex-
emplum à Iudæis quos iussit Eze-
chias rex tacere ad blasphemias
Rabfices, Isa. 36. vt supra capit. 37.
num. 2. adduximus.

CAPVT XLVI.

*Quibus temporibus maximè conueniat
tacere religiosos.*

*Tem-
pore o-
ratio-
nis.*

Nonum tempus omnibus cõ-
uenit, sed maximè religio-
sis, orationis scilicet, vti quoq; su-
perius capit. 36. num. 2. ex D. Hie-
ronymo docuimus. Quibus ad-
denda ea quæ ex Cassiano lib. 2. de
institutis cenobitarum cap. 10. ad-
duximus in hanc sententiam capit.
34. num. 1. Vnde & D. Benedictus
vult vt oratorium seu locum ora-
tionis summo cum silentio exeant,
cum inquit cap. 52. regulæ Orato-

rium

rium hoc fit quòd dicitur, nec ibi quicquam aliud geratur, aut condatur. Expleto opere Dei omnes cum summo silentio exeant & agatur reuerentia Deo; vt frater qui fortè sibi peculiariter vult orare, non impediatur alterius improbitate; sed si alter vult sibi secretiùs orare, simpliciter intret & oret. &c.

Decimum tempus est in labore & opere manuum, commune tempus omnibus ferè Christianis, maximè religiosis; Sic enim inquit D. Paulus 2. Theff. 3. 11. *Audimus enim inter vos, quosdam ambulare inquietè, nihil operantes; sed curiosè agentes. Iis autem qui eiusmodi sunt, denunciamus & obsecramus in Domino Iesu Christo, vt cum silentio operantes panem suum manducent.* Duo hîc sunt notatu dignissima, primùm, vt videant quibus cura aliorum commissa est, ne habeant homines nihil agentes,

Tempore
laboris
manuum

cōtra
otiosos

id est, otiosos. Otium enim inter Sodomorum iniquitates refertur. Ezech. 16. 49. *Ecce hæc fuit iniquitas Sodome sororis tue, superbia, saturitas panis, & abundantia, & otium illius & filiarum eius: & manum egeno & pauperi non porrigebant.* Vnde Prouerb. 12. 11. *Qui operatur terram suam satiabitur panibus: qui autem sectatur otium stultissimus est.* Cui respondet id Prou. 28. 19. *Qui sectatur otium replebitur egestate.* De quo plura diximus capit. 10. num. 2. Quòd otium aliquando ex ipsorum Prælatorum culpa prouenit, dum subditos suos nullis occupant certis & licitis laboribus, vel scribendo, vel aliud agendo. Atq; ità, nec subditi nec prælati quicquam utilitatis inde habent, quin potiùs dānationis occasionem, cùm dicat S. Benedictus cap. 2. regulæ. *Sciatque Abbas culpæ pastoris incumbere quicquid in ouibus paterfa-*

miliās

miliis vtilitatis minus potuerit inuenire. Alterum est, quòd huiusmodi otiosi in posterum in silentio operari debeant, neq; inquietè & curiosè hincinde vagari.

Vndecimum tempus, est tempus pomeridianum, cuius quoq; fit mentio apud D. Hieronymum, vti constat suprà ex capit. 36. num. 1.

Tempore pomeridiano.

Duodecimū tempus est, post completorium. Tempore enim D. Hieronymi, loco iam citato, in more fuit tacere à fine completorii vsq; ad finem Missæ: & in omnium penè religiosorum cōsortio id seruatur vsq; ad finem primæ. Hinc D. Benedictus cap. 42. regulæ inquit. Exeuntes à completorio, nulla sit licentia cuiquam loqui aliquid. Quòd si inuentus fuerit quisquam præuaricari hanc taciturnitatis regulam, grauiori vindictæ subiaceat, excepto si necessitas hospitem superuenerit, aut

fortè

fortè Abbas alicui aliquid iusserit.

Omni
ferè
tempo-
re &
maxis-
mè nos-
trè.

Decimumtertium tempus est
cùm cœnobitis, omne ferè tempus
& maximè nocturnum. Hinc D.
Benedictus eodem capite 42. san-
ctissimæ suæ regulæ ità sub initium
capitis inquit, omni tempore silen-
tio studere debent monachi, ma-
ximè tamen nocturnis horis.

QVAMDIU TACEN-

DVM SIT.

CAPVT XLVII.

*Traduntur septem potissimum tempora qui-
bus tacendum sit.*

PRimò tacebis, quoad benè te-
cum cogitaueris, quid loqui
volueris & verba in mente discuf-
feris. Cuius rei exemplum à gallo
gallinacio sumere poteris; qui an-
tequàm cantet alas suas tertio ex-
cutit. Verba enim sagittis sunt si-
milis aut globis tormentarijs qui
emissi retrahi nequeunt, quare
prius rectè collimandum est ad de-

stinatam